

Peníze na důchod leží ladem. Lidé v rizikových profesích o tisíce od firem nestojí

onk

29. července 2026 · 11:00

- Přestože mají lidé v rizikových profesích na příspěvek nárok ze zákona, v pětině firem jej nevyužívá ani polovina oprávněných zaměstnanců.
- Podle 68 procent firem povinný příspěvek sám o sobě nemotivuje lidi k tomu, aby si začali na stáří spořit aktivněji.
- Téměř 80 procent zaměstnavatelů označuje za hlavní dopad nové povinnosti složitou administrativu a nejasnosti v pravidlech.

První pololetí roku 2026 ukázalo, že zavedení povinných příspěvků na **penzijní spoření** pro zaměstnance v rizikových profesích neprobíhá tak hladce, jak se očekávalo. Přestože firmy princip podpory spoření nezpochybňují, v praxi bojují s vysokou administrativní náročností a pasivitou samotných pracovníků. Vyplývá to ze společného šetření Unie zaměstnavatelských svazů ČR (UZS) a KB Penzijní společnosti mezi 176 firmami.

Místo benefitu další byrokracie

Pro řadu firem není příspěvek na penzi novinkou – před zavedením povinnosti jej dobrovolně poskytovalo téměř 78 procent respondentů. Nový zákonný režim však

přinesl komplikace v podobě přesného sledování nároků a evidence směn.

Administrativní zátěž jako hlavní problém uvedlo 79,6 procenta zaměstnavatelů.

„První zkušenosti zaměstnavatelů ukazují, že zavedení povinného příspěvku není jen otázkou peněz. Firmy musí správně určit okruh zaměstnanců, sledovat nárok, vést evidenci, upravit mzdové procesy a vše srozumitelně vysvětlit lidem. Pokud má příspěvek skutečně plnit svůj účel, potřebujeme jasná pravidla a praktickou metodickou podporu,“ říká Jiří Horecký, prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR.

Tisíce na dosah, lidé je přesto nechtějí

Průzkum odhalil překvapivý paradox. Samotná existence nároku na peníze od zaměstnavatele neznamena, že o ně lidé stojí. U 22 procent firem nevyužila příspěvek ani polovina dotčených pracovníků. Důvodem je často fakt, že zaměstnanec nemá sjednanou vlastní smlouvu o penzijním spoření, nebo se o proces nezajímá.

„Povinný příspěvek má největší smysl tehdy, když se skutečně dostane k lidem, pro které byl určen. Nestačí proto pouze vytvořit nárok. Zaměstnanec musí jednoduše pochopit, že jde o reálné peníze na jeho budoucnost, jak je může získat a co musí udělat. Právě tady vidíme velký prostor pro spolupráci zaměstnavatelů, penzijních společností i státu,“ vysvětluje Jiří Šperl, generální ředitel KB Penzijní společnosti.

Podle zaměstnavatelů je motivační efekt současného nastavení nízký. Celkem 68,1 procenta respondentů se domnívá, že povinný příspěvek lidi k vlastnímu spoření spíše nebo rozhodně nemotivuje.

Aby systém fungoval, je podle závěrů šetření nutné nejen zpřesnit výklad pravidel u rizikových profesí, ale také radikálně zjednodušit komunikaci směrem k lidem. Zaměstnanci musí dostat jasný návod „krok za krokem“, jak se k penězům dostat a jaké výhody – včetně státních příspěvků a daňových odpočtů – jim to přinese.

„U zaměstnanců v rizikových profesích nejde jen o další benefit. Jde o součást širší péče o lidi, kteří často vykonávají fyzicky náročnou práci a jejichž profesní dráha může

být odlišná od jiných profesí. Pokud má třetí pilíř sehrát větší roli v zajištění na stáří, musíme lidem jeho výhody vysvětlovat prakticky, opakovaně a srozumitelně," doplňuje Jiří Šperl.

Cestou může být automatický zápis

Vzhledem k přetrvávající pasivitě jsou zaměstnavatelé ochotni diskutovat o systémových změnách, jako je například tzv. opt-out systém (automatické zapojení do spoření s možností vystoupit), zejména u mladých pracovníků.

„Český důchodový systém bude dlouhodobě potřebovat větší zapojení lidí do vlastního spoření. Proto jsme připraveni na diskusi o automatickém přihlášení s možností vystoupit jako o jednom z nástrojů, jak mladým lidem usnadnit první krok. Samozřejmě při zohlednění možné administrativní zátěže pro firmy. Nejde o náhradu odpovědnosti jednotlivce, ale o způsob, jak odstranit bariéru nečinnosti, která je u dlouhodobého spoření velmi častá," uzavírá Jiří Horecký.